

عنوان مقاله:

بررسی دانش بومی بر پایداری زیست محیطی عشایر کوچ گر ایل ممسنی

محل انتشار:

نشریه علمی مطالعات برنامه ریزی قلمرو کوچ نشینان، دوره 1، شماره 1 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 19

نویسنده:

سید امیر توفیقیان اصل - دکتری گروه جغرافیای انسانی، دانشکده علوم جغرافیایی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران.

خلاصه مقاله:

مقدمه: دانش، سنگ بنای توسعه است؛ دانش بومی بخشی از سرمایه ملی هر قومی است که باورها، ارزش ها و آگاهی های محلی آنان را در بر می گیرد و حاصل قرن ها آزمون و خطا در محیط طبیعی و اجتماعی است که از نسلی به نسل دیگر به شکل موروثی منتقل شده است. ایجاد ظرفیت های بومی یک جنبه حیاتی برای توسعه پایدار است. در سال های اخیر استفاده از فناوری های پیشرفته، مشکلات زیست محیطی و بحران های اقتصادی در فرآیند تولید را سبب شده است؛ که در این رابطه شناخت دانش بومی و شیوه های سنتی تولید و آگاهی از دانش روز نقش کلیدی در دستیابی به شاخص های توسعه پایدار را خواهد داشت. هدف پژوهش: هدف کلی از این پژوهش، معرفی دانش بومی عشایر کوچ رو ایل ممسنی در فعالیت هایی چون مدیریت مرتع و چگونگی بهره برداری عشایر از «زیست محیطی»، از منظر؛ مسکن و سکونتگاه های عشایری، فرآوری محصولات غیر لبنی، دامپزشکی سنتی و روش های مبارزه با آفات و امراض دامی می باشد. روش شناسی تحقیق: پژوهش پیمایشی حاضر، حاصل مطالعه گسترده ای است که با رویکرد کیفی به اجرا درآمده است و با بهره گیری از فنون متعددی از جمله مشاهده مستقیم، مصاحبه های عمیق و مشاهده مشارکی بخش کوچکی از سامانه های پیچیده دانش بومی عشایر کوچ گر ایل ممسنی (مسکن عشایری، محصولات غیر لبنی و دامپزشکی بومی) را به تصویر بکشد. قلمرو جغرافیایی پژوهش: عشایر کوچنده استان فارس در قالب گروه های متشکل از سه ایل بزرگ قشقایی، خمه، ممسنی و هشت طایفه مستقل می باشد که قلمرو جغرافیایی پژوهش حاضر، عشایر ممسنی می باشد. در حال حاضر ایل لر ممسنی شامل ۴ طایفه جاوید(جاوی)، رستم، بکش و دشمن زیاری می باشد که طوایف بکش و دشمن زیاری یکجانشین شده اند و دارای زندگی کوچندگی نمی باشند. یافته ها و بحث: یافته های تحقیق نشان می دهد دانش بومی عشایر با اعمال مدیریت چرا منجر به پایداری گیاهان مرتعی شده که این امر حفظ محیط زیست را به دنبال داشته و در نهایت توسعه پایدار را سبب خواهد شد. یکی از فن های آن ها برای احیای مراتع این است که ابتدا مراتع پایین دست که کیفیت چندان ندارند را مورد استفاده دام قرار داده سپس اجازه مصرف مراتع بالادستی را به آن ها می دهند. همچنین، مسکن عشایر موسوم به سیاه چادر(بھون) که تمام قطعات و اجزای تشکیل دهنده خود را از طبیعت به وام برده و شکل و ساختار آن با طبیعت سازگار است به دلیل رعایت فاکتورهای بومی در توسعه پایدار نقش مهمی ایفا می کند. نتایج: در نهایت بسیاری از شیوه های دامپزشکی بومی را می توان در زمره فناوری های زیستی قرار داد که در مقایسه با داروهای مصنوعی-تجاری کم خطرترند. که شامل شیوه های « برون تنی » و شیوه های «درون تنی» می شود.

کلمات کلیدی:

دانش بومی، عشایر، مدیریت چرا، پایداری کوچ نشینی، ایل ممسنی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1494832>

